

RZECZOWNIK

1. Tworzenie liczby mnogiej:

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
Rodzaj męski	
-o: ragazzo, giardino, bacio -co, -go: cuoco, albergo medico, teologo	-i: ragazzi, giardini, baci -chi, -ghi: cuochi, alberghi -ci, -gi: medici, teologi
-a: problema -ca, -ga: monarca, collega	-i: problemi -chi, -ghi: monarchi, colleghi
-e: padre, cane	-i: padri, cani
Rodzaj żeński	
-a: ragazza, cucina	-e: ragazze, cucine
-e: madre, azione, moglie	-i: madri, azioni, mogli

2. Tworzenie rodzaju żeńskiego rzeczowników ożywionych:

Rodzaj męski	Rodzaj żeński
-o: ragazzo, amico, gatto avvocato	-a: ragazza, amica, gatta -essa: avvocatessa
-a: collega poeta	-a: collega -essa: poetessa
-e: signore studente	-a: signora -essa: studentessa
-tore: lettore	-trice: lettrice

RODZAJNIK

Rodzajnik określony

Rodzaj	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
męski	il + spółgłoska, z wyjątkiem: <i>s impura*</i> , z, x, pn, ps, gn, sc : il cane, il bambino, il fiore	i : i cani, i bambini, i fiori
	l' + samogłoska: l'amico, l'aereo, l'abito	gli : gli amici, gli aerei, gli abiti
	lo + <i>s impura*</i> , z, x, pn, ps, gn, sc : lo studente, lo sport, lo zio, lo psichiatra, lo sci	gli : gli studenti, gli sport, gli zii, gli psichiatri gli gnocchi, gli sci
żeński	la + spółgłoska: la donna, la scarpa, la zia	le : le donne le scarpe, le zie
	l' + samogłoska: l'amica, l'isola, l'ombra	le : le amiche le isole, le ombre

s impura* = **s + spółgłoska

Uwaga: Forma rodzajnika zależy od wyrazu, przed którym on się znajduje; jeśli pomiędzy rodzajnikiem a rzeczownikiem, do którego rodzajnik się odnosi, wystąpią inne wyrazy (np. przymiotnik), rodzajnik przybiera formę odpowiednią dla tego wyrazu, np.:

lo studente ale *il mio studente, l'abile studente*

 CZASY PROSTE TRYBU OZNAJMUJĄCEGO

Czas teraźniejszy – presente			
-ARE lavorare	-ERE temere	-IRE finire	-IRE servire
lavoro	temo	finisco	servo
lavori	temi	finisci	servi
lavora	teme	finisce	serve
lavoriamo	temiamo	finiamo	serviamo
lavorate	temete	finite	servite
lavorano	temono	finiscono	servono

Czas przeszły niedokonany – imperfetto			
-ARE lavorare	-ERE temere	-IRE finire	-IRE servire
lavoravo	temevo	finivo	servivo
lavoravi	temevi	finivi	servivi
lavorava	temeva	finiva	serviva
lavoravamo	temevamo	finivamo	servivamo
lavoravate	temevate	finivate	servivate
lavoravano	temevano	finivano	servivano

Czas przyszły – futuro			
-ARE lavorare	-ERE temere	-IRE finire	-IRE servire
lavorerò	temerò	finirò	servirò
lavorerai	temerai	finirai	servirai
lavorerà	temerà	finirà	servirà
lavoreremo	temeremo	finiremo	serviremo
lavorerete	temerete	finirete	servirete
lavoreranno	temeranno	finiranno	serviranno

 CZASY ZŁOŻONE TRYBU OZNAJMUJĄCEGO

Czas przeszły dokonany – passato prossimo	
z czasownikiem posiłkowym <i>avere</i>	z czasownikiem posiłkowym <i>essere</i>
ho lavorato/temuto/finito/ /servito	sono entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
hai lavorato/temuto/finito/ /servito	sei entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
ha lavorato/temuto/finito/ /servito	è entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
abbiamo lavorato/temuto/ /finito/servito	siamo entrati(e)/caduti(e)/ /partiti(e)
avete lavorato/temuto/finito/ /servito	siete entrati(e)/caduti(e)/ /partiti(e)
hanno lavorato/temuto/finito/ /servito	sono entrati(e)/caduti(e)/ /partiti(e)

Czas zaprzeszyły – trapassato prossimo	
z czasownikiem posiłkowym <i>avere</i>	z czasownikiem posiłkowym <i>essere</i>
avevo lavorato/temuto/finito/ /servito	ero entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
avevi lavorato/temuto/finito/ /servito	eri entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
aveva lavorato/temuto/finito/ /servito	era entrato(a)/caduto(a)/ /partito(a)
avevamo lavorato/temuto/ /finito/servito	eravamo entrati(e)/caduti(e)/ /partiti(e)
avevate lavorato/temuto/ /finito/servito	eravate entrati(e)/caduti(e)/ /partiti(e)
avevano lavorato/temuto/ /finito/servito	erano entrati(e) / caduti(e)/ /partiti(e)

Tworzenie strony biernej:

Czasownik w stronie biernej = *essere* w odpowiednim czasie + imiesłów *participio passato* odmienianego czasownika:

czas teraźniejszy:

sono osservato (= *essere* w czasie teraźniejszym + *participio passato*)

czas przeszły imperfetto:

ero osservato (= *essere* w czasie przeszłym + *participio passato*)

czas przyszły:

sarò osservato (= *essere* w czasie przyszłym + *participio passato*)

czas przeszły passato prossimo:

sono stato osservato (= *essere* w czasie przeszłym + *participio passato*)

Jak utworzyć nowy wyraz? Jak zrozumieć wyraz pochodny?

Od poszczególnych części mowy tworzone są wyrazy pochodne za pomocą przyrostków i przedrostków. Poniżej zostały podane najczęstsze możliwości.

1. Rzeczownik oznaczający:**a) czynność**

-zione	importare → importazione
-mento	cambiare → cambiamento
-aggio	lavare → lavaggio
-anza	somigliare → somiglianza
-enza	dipendere → dipendenza

b) powtórzenie czynności

ri- fare → rifare

4. Przysłówek:Forma żeńska przymiotnika + **-mente**:

larga → largamente

triste → tristemente

Nazwy geograficzne**Prowincje włoskie i ich mieszkańcy**

Abruzzo	abruzzese
Alto- <u>A</u> dige	altoatesino
Basilicata	lucano
Calabria	calabrese
Campania	campano
Emilia	emiliano
Friuli	friulano
Lazio	laziale
Liguria	ligure
Lombardia	lombardo
Marche	marchigiano
Molise	molisano
Piemonte	piemontese
Puglia	pugliese
Romagna	romagnolo
Sardegna	sardo
Sicilia	siciliano
Toscana	toscano
Trentino	trentino
Umbria	umbro
Valle d' Aosta	valdostano
Veneto	veneto

Miasta włoskie i ich mieszkańcy

Agrigento	agrigentino
Ancona	anconetano
Aosta	aostano
Assisi	assisano
Bologna	bolognese
Bolzano	bolzanino
Cagliari	cagliaritano
Catania	catanese
Cosenza	cosentino
Firenze	fiorentino
Genova	genovese
Lecce	leccese
Milano	milanese
Modena	modenese
Napoli	napoletano
Padova	padovano
Palermo	palermitano
Perugia	perugino
Pescara	pescarese
Ravenna	ravennate
Reggio Calabria	reggino
Reggio Emilia	reggiano
Roma	romano
Siena	senese
Siracusa	siracusano
Taranto	tarantino
Torino	torinese
Trento	trentino
Udine	udinese
Venezia	veneziano
Verona	veronese

Miasta i regiony polskie po włosku

Gdańsk	Danzica <i>f</i>
Kraków	Cracovia <i>f</i>